

AKP'nin "Hukuk Reformu Strateji Planı"

AKP, demokratik hukuk devletini yok etmek için başladığı koşuyu dolu dizgin sürdürüyor. Son girişimi de yargı bağımsızlığını tümüyle ortadan kaldırmayı amaçlıyor. "Hukuk Reformu Strateji Planı" adını taşıyan orta boy kitap büyüklüğündeki bir dizi yasa değişikliğini içeren taslak, 6 Mayıs 2008 günü Adalet Bakanı Mehmet Ali Şahin tarafından Ankara'ya gelen Olli Rehn'e İngilizce olarak sunulmuştur. Türkiye'yi karanlığa gömecek olan bu girişim için şimdi Avrupa Birliği'nin onayını bekliyorlar. "Hukuk Reformu Strateji Planı" gibi abartılı bir görünümle sergilenen belge, gerçekte belli bir bilimsel tutarlılık içermiyor. Gerekli gereksiz pek çok konu, belli bir düzeni olmaksızın birkaç yerde yinelenen başlıklarla, karmakarışık biçimde derlenmiş. Bu içeriğiyle tasarının AB'ye verilen bir "ev ödevi" niteliğinde olduğu kolaylıkla görülmektedir. Ancak söz yargıya gelince, onca laf kalabalığı arasında gizlenmek istenen korkunç gerçek bütün çıplaklığı ile ortaya çıkıyor. AKP'nin yargıyı da kendi buyruğu altına almaya hazırlandığı, gerekçeleriyle birlikte ortaya konuluyor. Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun günümüzdeki yapılanmasında "demokratik meşruiyet ilkesine yeterince riayet edilmediği" ileri sürülen raporda yargı bağımsızlığını sağlamak gerekçesiyle Kurul'un nasıl oluşturulacağı aşağıdaki tümcelerle açıklanıyor: "Anayasanın 9'uncu maddesinde de belirtildiği gibi yargı yetkisi, egemenlik hakkının doğal bir sonucu ve özel bir tezahür şekli olup, hakimler bu yetkiyi egemenliğin sahibi olan millet adına kullanmaktadırlar. Bu sebeple yargı yetkisinin kendisine meşruiyet kazandırabilmesi için doğrudan veya dolaylı olarak milli iradeden kaynaklanması gerekir. Nitekim bunun gereğine ve adaletin halka daha yakın olmasını sağlayacağı büyük yarara inanan bazı devletlerde, yasama ve yürütme organları temsilcileri gibi hakimler de doğrudan doğruya halk tarafından seçilmektedir. Halk tarafından seçim sisteminin teknik ve diğer nedenlerle mümkün olmadığı devletlerde ise atama işlemi temsili demokrasi ilkelerine uygun olarak yasama ve çoğunlukla yürütme organlarınca yapılmaktadır. Diğer bazı devletlerde de atamalarda hâkimlere söz hakkı tanınmakta veya bu işler için milletin temsilcileri olan yasama ve yürütme organlarının temsilcileri ile birlikte hakimlerin de katıldığı özel kurullar oluşturulmaktadır. 1982 Anayasası'nın 159'uncu maddesi ile kurulan Hakimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nda, yürütme organı da temsil edilmek suretiyle, milli hakimiyet ilkesine yönelik önemli bir adım atılmıştır. Ancak, mevcut düzenlemeye göre gerek Kurul üyelerinin, gerekse bir bütün olarak Kurul'un yasama organına karşı herhangi bir sorumluluğu söz konusu değildir. Bununla birlikte, Kurul'un başkanı olan Adalet Bakanı'nın, hakim ve savcılarının özlük işlerinin görülmesi ve dolayısıyla yargı hizmetinin gereği gibi yapılması konusunda yasama organına karşı sorumluluğu vardır. Adalet Bakanı'nın Kurul'da yer alması demokratik meşruiyet ilkesi açısından önemli olmakla birlikte Yasama organının Kurul'a üye seçimi için yetkisinin olmaması bir eksiklik olarak görülmektedir. Yapılacak çalışmada

Ülkemizde de Yasama ve Yürütme organı (Cumhurbaşkanı) tarafından Kurul'a hakim ve savcılar arasından ye seçimi konusunda görev ve yetki verilmesi planlanmaktadır." İŖte tasarlanan büyük oyun, yukarıdaki tümcelerde açıkça ve yüzsüzce ortaya konulmaktadır. AKP'nin Adalet Bakanı, Türkiye'deki yargı organının "meŖruiyetten" yoksun bulunduğunu ileri sürmektedir. Yargı'ya, var olmayan "meŖruiyetinin kazandırılabilmesi için" ise, doğrudan yürütmenin emrine verilmesini öngörmektedir. Böylece Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu'nun yargıçlar üzerindeki tüm yetkileri, Cumhurbaşkanı eliyle yürütmenin denetimine bırakılmaktadır. Parlamento'da çoğunluğu ele geçiren, yargıya da egemen olacaktır. Kuvvetler ayrılığı ilkesiyle birlikte, özellikle Türkiye Cumhuriyeti'nin geleneksel yapısını yok etmek amacıyla tasarladıkları bu kısıka, AB'den destek aramaktadırlar. Eđer böyle bir "olur" alırlarsa, hazırlayacakları yasada, hiç kuŖku yok ki daha nice tuzaklar bulunacaktır. "Hukuk Reformu Strateji Planı"nda, yargıçların ilerleme ve geliŖmesini, Yargıtay, DanıŖtay, Anayasa Mahkemesi başkan ve üyelerinin görevleriyle ilgili sorumluluklarını yönetimin buyruğu altına almayı amaçlayan daha baŖka tasarımlar da bulunmaktadır. Avrupa Birliği'nin GeliŖmeden Sorumlu Komiseri Rehn'in ne diyeceğini bilemeyiz ama, değil AB yesi, Avrupa Konseyi'ne ye ülkelerin hiç birinde, yeri geldiğinde kendilerini ve iŖlemlerini yargılayacak olan yargıçları yürütme ve yasama organlarına bağımlı kılan düzenlemeler yapılamaz. Aksini dŖünenlerin, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'nin SzleŖme'nin 6. maddesiyle ilgili olarak adil yargılanma hakkı bağlamında verdiği yüzlerce kararı okuyup anlamaları gerekir. Hemen her soruna tek tümcede değinip geçen "Hukuk Reformu Strateji Planı"nda, konu yargıçlarla ilgili olunca, ayrıntılı, gerekçeli öneriler geliŖtirilmiŖtir. Bu grŖleri üretenlerin neler amaçladığı da yazdıklarından kolaylıkla anlaŖılmaktadır. Her iŖlem ve eylemi ile hukuk dıŖına çıkan bir siyasal iktidarın yargıdan övgüyle söz etmesini beklemiyoruz. Ancak Türkiye tarihinde yargıdan gelen çok haklı eleŖtiri ve uyarıları "dam üstünde saksadığan" saygısızlığı ile değerlendirebilen bir baŖka adalet bakanı da grlmemiŖtir. Demokrasi karŖıtı tutumunu yaŖanan her olayda açıkça ortaya koyan siyasal iktidarın artık yalan dolanın ötesinde söylenecek bir sözü kalmamıŖtır. Bu gerçeği hepimiz görmeliyiz.